

A Szabó József Geológiai Szaközépiskola barlangkutató csoport-
jának 1979. évi tevékenysége

Kothencz János - Bodor Sándor

Munkánk három fő részből tevődött össze:

- I. A Keselő-hegyi-barlang további feltárása
- II. Az utánpótlás nevelése, a jelenlegi elméleti és gyakorlati ismereteink kibővítése
- III. A Keselő-hegy É-i részén levő tárna átkutatása

I. A Keselő-hegyi-barlang bejáratának tengerszint feletti magassága 230,05 m /tahimetricus magasságmérés alapján/, mélysége a Dagonyánál 115 m, mivel az átlagos karsztvizszint Tatabányán kb. 110 m, ezért ott az agyagdugó áttörése nem hozhat jelentős mélységnövekedést. Így a hasadék továbbkutatása a DNY-i végpont helyett az ÉK-i irányban levő Kos-terem alatt történt, az 1979. májusában feltárt patakmeder alatt. A patakmedertől kb. 30 m-t sikerült lejutni a kezdetben szűk, majd egyre szélesedő hasadékon. Ebből kb. 25 m függőleges szakasz /kötélhossz alapján/, s kb. 5 m lehet annak a nagyjából lejtős, kisebb lépcsőkkel tagolt, erősen agyagos járatnak a mélysége - hossza kb. 20 m - /becslés alapján/, melyben gyakoriak a vékony mészkő lapok, mint omladékok. Ennek az ágnak a végpontja feltehetően eléri a kb. 110 m-es mélységet. A továbbhaladást egy szűkület akadályozta meg, azontúl is folytatódik a járat enyhe lejtéssel. Legnagyobb meglepetésünkre itt, ahol még ember nem járt egy védősisakot találtunk, tele hig agyaggal. Valószínűleg a víz sodorhatta le fentről, s nemcsak a sisak, hanem számos kőzetlap is az erős vízmozgást igazolja, melynek létezése a hóolvadások idejére valószínűsíthető. Az ÉK-i ág összesen kb. 100-120 m-rel bővült, így a barlang összhosszúsága megközelíti az 500 m-t.

II. Csoportunk jelenleg 30 tagot számlál, ez jelentős fejlődés a tavalyi 15-höz képest. Az újoncok megfelelő kiképzése lendítene munkánk eredményességén. Ennek érdekében a következő barlangokban volt módjuk tapasztalatokat szerezni: solymári-Ördöglyuk, Mátyás-hegyi-barlang, Sátorkő-pusztai-barlang, Pilis-barlang, szopláki-Ördöglyuk, Vértés-László-barlang, Veres-hegyi-barlang, a Keselő-hegyi II. barlang, valamint a Kálvária üregiben.

Elméleti oktatásuk különböző speleológiai, geológiai előadások segítségével történt.

III. A Keselő-hegyi II. barlangban folytattuk a második álfenék bontását. Amennyi törmeléket termeltünk ki, hogy nem tudtuk a munkahely közelében elhelyezni, ezért kénytelenek voltunk feljebb szállítani az első álfenék fölé. Ez kötélszál segítségével történt. Az egyik alkalommal omlás következett be, melynek mindössze annyi következménye lett, hogy fel kellett hagyni a további munkával. S csak akkor folytathatjuk tovább, ha ácsolattal biztonságossá tesszük a veszélyes szakaszt. Tehát a bontást kb. 1,5 m³ anyag kitermelése után kénytelen-kelletlen abbahagytuk. Szerencsére ennek ellenére sikerült eredményt elérni ebben a barlangban: megtaláltuk a hasadék felső ágát, amit sajnos kellő felszerelés hiányában nem tudtunk végigjárni. Ezzel a barlang függőleges hossza 7 m-rel növekedett.

Átvizsgáltuk a tárnát, de csak egy szűk, vízszintes üreget találtunk, melynek járható hossza kb. 3-4 m. A további rész fokozatosan elszűkül.

Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértes László" Karszt- és Barlangkutató Csoportjának 1979.

évi tevékenységéről

Juhász Márton

Jubileumhoz érkeztünk, ebben az esztendőben ünnepeltük csoportunk alakulásának 10 év-

fordulóját. Visszapillantva az elmúlt évtizedre, a fontosabb állomások a következők:

1969. február 18. Alakulás a Tatabányai Szénbányák támogatásával.

1970. A Vértes László-barlang feltárása.

1971-72. Kiszréti-barlang, Bányász-barlang feltárása.

1973. A Szelim-barlang kutatása. Országos Karszt- és Barlangkutató Találkozó rendezése.

1974.. A csoport gyakorlatilag fenntartó szerv nélkül marad. A Tükör-forrásbarlang feltárása.

1975. A Kis-gerecsei kutatások kezdete, a Jura-zsomboly és a Tüzköves-barlang feltárása.

1976-79. Rendszeres terepi munka, nyári időszakban a Kis-Gerecsén, télen a Déli-Gerecsében.

1976. A csoport a Bányász Művelődési és Oktatási Központ fenntartásába kerül és felveszi a "Vértes László" nevet.

1978. A Vértes László-barlang lezárása.
Pisznicei-kőfejtők üregeinek feldolgozása.

1979. III. helyezés a Cholnoky pályázaton.

Kajmáti barlangok feldolgozása.

A Kis-gerecsei kutatások befejezése.

1979. nemcsak a jubileum, hanem a munka éve is volt. Öt éves kutatómunka befejezése-

ként elkészítettük a Jura-zsomboly és a Tüzköves-barlang kutatási zárójelentéseit.

Kajmáton 12 barlang alapdokumentációját - térkép- és fotódokumentáció, rövid leírás - készítettük el. Jelentősebb feltáró munka a Déli-Gerecsében történt, elsősorban a Vér-

tes László-barlangban. Itt sajnos a szifonáttörés eddig nem sikerült. A Hapci- és Szende-barlangokban is csak kisebb eredményeket értünk el.

Feltáró kutatás

Vértes László-barlang

1978-79. telén folyamatosan dolgoztunk a végpont bontásán. Az agyagszifont borító 1-1,5 m-nyi vizet a lezárlások idején nylonzsákokban raktároztuk a Szifonteremben. A kitermelt anyagot zsákolva ugyancsak itt helyeztük el.

A korán, február elején beköszöntött hóolvadás és azt ezt követő hosszú csapadékos időszak miatt két hónapra le kellett állnunk, mivel a munkahelyet nem tudtuk víztele-
níteni.